

МАТЕРІАЛИ

II МІЖНАРОДНОЇ МОЛОДІЖНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

1 березня
2024

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів
і молодих учених філологічного факультету
Рада молодих вчених факультету іноземних мов

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної молодіжної конференції

**«Платон мені друг, але істина дорожча»:
теоретико-практичні та методологічні аспекти
розвитку сучасних гуманітарних наук**

1 березня 2024 року

ЧЕРНІВЦІ
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2024

УДК 167/168:7/9](082)
П 375

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
(протокол № 12 від 20 травня 2024 року)*

П 375 **«Платон мені друг, але істина дорожча»:** теоретико-практичні та методологічні аспекти розвитку сучасних гуманітарних наук : зб. матеріалів II Міжнародної молодіжної конференції (1 березня 2024 року, м. Чернівці). За заг. ред. Тичініної А., Горохолінської І., Калинич К., Бешлей О. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2024. 256 с.

ISBN 978-966-423-859-2

У Збірнику представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі сучасної гуманітаристики: філософії, літературознавства, лінгвістики, релігієзнавства, богослов'я, культурології.

Збірник містить матеріали* II Міжнародної молодіжної конференції, яка присвячена другій річниці діяльності Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених філологічного факультету. Конференція була організована та проведена Радою молодих вчених філологічного факультету та Радою молодих вчених факультету іноземних мов Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Для науковців, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних спеціальностей.

ISBN 978-966-423-859-2

УДК 167/168:7/9](082)

** За якість і достовірність результатів дослідження
відповідальність несуть автори*

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ: ФІЛОСОФІЯ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЯ

Гаврюшенко Марія

«СЕМІОСФЕРА» – ПРОСТІР БУТТЯ КУЛЬТУРИ
ТА ПРОСТІР БУТТЯ ЛЮДИНИ В КУЛЬТУРІ 11

Ганаба Світлана, Кондратюк Олександра

«ТАНОК КУЛЬТУР» АБО ЯК КУЛЬТУРНЕ РОЗМАЇТТЯ
ДОЗВОЛЯЄ ПІЗНАВАТИ СВІТ ЛЮДИНИ..... 13

Гаталяк Надія

ПРОБЛЕМА СПІВВІДНОШЕННЯ ЗНАННЯ ТА ВІРИ
У СЕРЕДНЬОВІЧНІЙ ФІЛОСОФІЇ: ПОГЛЯД ЕТЬЄНА ЖІЛЬСОНА 16

Горохолінська Ірина

ЕФЕКТИВНА СИНЕРГІЯ СВІТСЬКО-ФІЛОСОФСЬКИХ
ТА РЕЛІГІЙНО-БОГОСЛОВСЬКИХ ІНТЕНЦІЙ
В СОЦІАЛЬНОМУ Й ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОМУ: РЕНЕ ДЕКАРТ..... 19

Глушкова Софія

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК МОРАЛЬНИЙ ОРІЄНТИР СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ:
СОЦІАЛЬНИЙ ЗРІЗ..... 22

Даник Тетяна

«САД БОЖЕСТВЕННИХ ПІСЕНЬ» ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ:
ФІЛОСОФІЯ І МУЗИКА 24

Діхтярук Софія

КЛЮЧОВІ ВАЖЕЛІ ЛЮДСЬКОЇ ЕКЗИСТЕНЦІЇ
У ТВОРЧОСТІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ 27

Заплітний Максим

ПРЕДМЕТНЕ ПОЛЕ НЕЙРОЕТИКИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 29

Калініченко Віталій

БЛЯШКИ-НАКЛАДКИ З МАТЕРІАЛІВ ДОСЛІДЖЕНЬ
РІДКІВЕЦЬКОГО АРХЕОЛОГІЧНОГО КОМПЛЕКСУ VIII-X СТ..... 32

Леонтьєва Олена

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА В
ПРОЄКТАХ ВЕНЕЦІЙСЬКОЇ БІЕНАЛЕ 36

Ніколенко Ксенія

МОРАЛЬНІ СКЛАДОВІ ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВОЇ
КОНЦЕПЦІЇ БОГДАНА КІСТЯКІВСЬКОГО 39

Ончуленко Михайло

ПОЛІВИМІРНІСТЬ ФЕНОМЕНУ СЕКУЛЯРИЗАЦІЇ..... 41

Попаденко Антон

АКСІОНОМІЧНИЙ ПОГЛЯД НА РОЛЬ МИТЦЯ У ТВОРЕННІ ПРЕКРАСНОГО... 43

ІСТОРИЧНА ТРАВМА В РЕЦЕПЦІЯХ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА	47
Слюсар Марія НІЧНА КУЛЬТУРА СУЧАСНОГО МІСТА: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ	49
Смолянова Ольга ФІЛОСОФІЯ ЩАСТЯ	52
Сидоренко Вікторія ЗАГАЛЬНІ ПОГЛЯДИ ГЕЛЬВЕЦІЯ НА ЛЮДИНУ, ЇЇ РОЗУМОВІ СПРОМОЖНОСТІ ТА НА ЗНАЧЕННЯ ОСВІТИ І ВИХОВАННЯ В РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	54
Тітор Дмитро ЕКСПЕРИМЕНТ ХУДОЖНИКІВ ТА НАРОДНИХ МАЙСТРІВ У ВИШИВАЛЬНІЙ АРТІЛІ СЕЛА ВЕРБІВКА НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ	57
Тітор Дмитро ХУДОЖНЬО-ВИРАЖАЛЬНІ ЗАСОБИ УКРАЇНСЬКОЇ ВИШИВКИ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ	60
Шевченко Наталія КОЛЕКТИВНА ПАМ'ЯТЬ У ПАСТЦІ ІСТОРИЧНОГО РЕМЕЙКУ	62
Dolynenko Serhii CONSTITUTING THE OTHER IN HUSSERL'S TRANSCENDENTAL PHENOMENOLOGY	65
Blasciuc Cosmin-Gabriel LIFE AND WORKS OF MARSILIO FICINO	67
Rogozhyna Nadiia DECODING THE DYNAMICS OF POWER: JUDITH BUTLER'S INFLUENCE ON GENDER STEREOTYPES AND INTERSECTIONALITY	69
Родіонов Олексій ETHNICITY AS A KEY CONCEPT FOR DEFINING THE NATION ACCORDING TO ANTHONY SMITH	72
Karpovich Oleksandr THE INFLUENCE OF MARXISM ON THEODOR ADORNO'S DIALECTICS	74
Malyi Yaroslav THE PHILOSOPHICAL DIMENSIONS OF CONTEMPORARY UKRAINIAN ENTREPRENEURSHIP WITHIN THE CONTEXT OF VALUE-BASED UNDERSTANDING	76

СЕКЦІЯ: РЕЛІГІЄЗНАВСТВО ТА БОГОСЛОВ'Я

Гулаєвич Юрій

МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ ЯК ФАКТОР ЗАПОБІГАННЯ АГРЕСІЇ: ФОРМАТИ
ВЗАЄМОДІЇ ПРАВОСЛАВНОГО ПАСТИРЯ ІЗ СУЧАСНОЮ МОЛОДДЮ.....80

Грищук Роман

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ХРИСТИАНСЬКОГО
ТРАКТУВАННЯ СВОБОДИ 83

Іржавський Максим

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ РЕЛІГІЙНОЇ СВОБОДИ
В УМОВАХ ВІЙНИ: ДОСВІД УКРАЇНИ86

Лазарик Микола

СУЧАСНА РЕЦЕПЦІЯ ВЧЕННЯ СВЯЩЕНОМУЧЕНИКА
КИПРІАНА КАРФАГЕНСЬКОГО ПРО ЄДИНСТВО ЦЕРКВИ:
ВЕКТОР ПОШУКУ ІКОНОМІЇ 91

Луцан Ігор

МІЖПРАВОСЛАВНІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ:
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ94

Майовець Андрій

АКТИ ГЕНЕРАЛЬНИХ ВІЗИТАЦІЙ У КОНТЕКСТІ
ФОРМУВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ УНІЙНОЇ ЦЕРКВИ XVIII СТ..... 98

Марчук Анатолій

РЕЛІГІЙНО-БОГОСЛОВСЬКІ ДЖЕРЕЛА ТА СОЦІАЛЬНО-ЦІННІСНІ
ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТУ КАПЕЛАНСТВА В УКРАЇНІ:
БАЗОВІ ПОЛОЖЕННЯ 101

Марчук Олександр, Марчук Ірина

БАЗОВІ ПАТРИСТИЧНІ ІДЕЇ: НАКРЕСЛЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ
ДУХОВНОГО СУПРОВОДУ В ПАЛІАТИВНІЙ ДОПОМОЗІ.....104

Мілешкін Михайло

ПИТАННЯ КОНФЕСІЙНОЇ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ
ХРИСТИАН В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ108

Пальчик Андрій

ХРИСТИАНСЬКИЙ НАТУРАЛІЗМ У ПОШУКАХ ЦІЛІСНОЇ КАРТИНИ СВІТУ..... 110

Чорниш Василь

СОЦІАЛЬНА АКТИВНІСТЬ ХРИСТИАНСЬКИХ КОНФЕСІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ:
ЦІННІСНА І ПРАКТИЧНА ЗОРІНТОВАНІСТЬ113

СЕКЦІЯ: ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Тичініна Альона

ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНИЙ ДІАЛОГ / ПОЛІЛОГ
У ЗБІРЦІ СЕРГІЯ ЖАДАНА «ЖИТТЯ МАРІЇ» 116

Кравченко Лілія, Яковенко Ірина

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ МІСЬКИХ ПРОСТОРІВ У ПОЕЗІЇ КАРЛА СЕНДБЕРГА 119

Апетроасій Віолетта

АКТУАЛЬНІСТЬ ТА АФОРИСТИЧНІСТЬ ТВОРІВ ДЖОАН РОУЛІНГ
ПРО ГАРРІ ПОТТЕРА У ЧАС ВОЄННОГО ЛИХОЛІТТЯ 121

Бічер Даниела

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОМАНУ
«МОЛОДІСТЬ ДОКСАКІ ГУРМУЗАКІ» ДМИТРА КОВАЛЬЧУКА 124

Віщак Юліанна

ТВОРЧИСТЬ ГЕОРГІЯ НАРБУТА В ІСТОРІОГРАФІЧНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ 127

Гейко Дар'я

БІБЛІЙНИЙ ОБРАЗ-СИМВОЛ ІСУСА ХРИСТА
В ЗБІРЦІ СЕРГІЯ ЖАДАНА «ЖИТТЯ МАРІЇ» 131

Горбатюк Марина

ІМАГОПОЕТИКА ЕСЕЇСТИЧНОГО РОМАНУ «ЛИСТ В УКРАЇНУ»
ВАЛЬТРАУД МІТТІХ: НАРАТИВИ ГЕНЕТИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ 134

Дзюбак Вікторія, Тичініна Альона

ТРАНЗИТИВНІСТЬ ОБРАЗУ ВАСКО ДА ГАМИ
У КОНТЕКСТІ ІМАГОПОЕТИКИ ТЕКСТУ ЛУІСА ДЕ КАМОЕНСА «ЛУЗІАДИ» 136

Древаль Марія, Тичініна Альона

ЕВРІПІД ТА ЖАН РАСІН, АБО ФРАНЦУЗЬКА КЛАСИКА
ЯК ПРИХИЛЬНИК АНТИЧНОСТІ 138

Жигіда Крістіна, Апетроасій Віолетта

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРСОНОСФЕРИ РОМАНУ ТЕСС ҐЕРРІТСЕН «ХІРУРГ» 140

Івончак Настасія

«СТВОРИТИ СЕБЕ САМУ»: СТАНОВЛЕННЯ ТВОРЧОГО «Я»
У ПОВІСТІ «ХРИЗАНТЕМИ» УЛЯНИ КРАВЧЕНКО 143

Калинич Катерина

ЖАНРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ DARK ACADEMIA
(НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ Р. КВАН «ВАВИЛОН. ПРИХОВАНА ІСТОРІЯ») 145

Кифорак Ангеліна-Іванка

БІБЛІЙНІ АЛЮЗІЙНІ МОТИВИ У РОМАНАХ ВАСИЛЯ ШКЛЯРА 148

Нестерук Сніжана, Синевич Бретіслава

НАТУРАЛІСТИЧНА МІФОТВОРЧИСТЬ У ПОВІСТІ
С. КРЕЙНА «ЧЕРВОНИЙ ЗНАК МУЖНОСТІ» 151

ІВАН КАРПЕНКО-КАРИЙ У КІНОМИСТЕЦЬКОМУ ДИСКУРСІ.....	154
Очкур Андрій ПРОБЛЕМНО-ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ПОВІСТІ ГРИГОРА ТЮТЮННИКА «ВОГНИК ДАЛЕКО В СТЕПУ».....	158
Паніматченко Анастасія ГЕНДЕРНІ РОЛІ В ПОЕЗІЇ МІНИ ЛОЙ.....	162
Склярова Олена, Паладян Крістінія ЖОВНІРСЬКІ ПІСНІ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА РУМУНСЬКІЙ НАРОДНІЙ ПОЕЗІЇ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ.....	164
Цвінська Юлія РИТМИ ПСАЛМІВ СЕРГІЯ ЖАДАНА.....	166
Щербанюк Кетелин, Паладян Крістінія ПРОБЛЕМА ВІДТВОРЕННЯ РИТМУ В ПОЕТИЧНОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	168
Сажина Алла «ПИРІЖКОВА» ПОЕЗІЯ: СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД.....	170
Нікоряк Наталія, Карвацька Софія СПЕЦИФІКА ЯПОНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ КАЗКИ (НА ПРИКЛАДІ ЗБІРКИ КЕНДЗІ МІЯДЗАВИ «РЕСТОРАН, ДЕ ВИКОНУЮТЬ ПОБАЖАННЯ»).....	174
Наместюк Світлана УХРОНІЯ В ТВОРЧОСТІ АМЕЛІ НОТОМБ.....	178
Чолкан Валентина УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ В ЕПІСТОЛЯРІЇ ВАСИЛЯ СТУСА.....	180
Горбан Андрій, Маковійчук Марія ХУДОЖНЯ ПРОЕКЦІЯ ГУЦУЛЬЩИНИ В МАНДРІВНІЙ ПРОЗІ МЕНІ МЮРІЕЛ ДОВІ НОРМАН.....	182
Мидриган Віолета, Гуйчук Любов, Тичініна Альона ПОЕТИКА РОМАНУ Д. ОВЕНС «ТАМ, ДЕ СПІВАЮТЬ РАКИ» КРІЗЬ ПРИЗМУ АВТОБІОГРАФІЧНОГО ДОСВІДУ.....	184
Бояновська Тереза СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИЙ КОНТЕКСТ ДІЯЛЬНОСТІ ЯНА ГУСА (АНАЛІЗ ФІЛЬМУ «ЯН ГУС», ЕКРАНІЗАЦІЇ ОДНОЙМЕННОГО РОМАНУ ЕВИ КАНТУРКОВОЇ).....	187

СЕКЦІЯ: МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Буртник Богдана

ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ СУТНОСТІ НАВЧАННЯ ГРАМАТИКИ:
КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ 193

Дідух Віталія

ЦІННІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ АНТРОПОЛОГІЇ
ПІД ЧАС ВЗАЄМОДІЇ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ 196

Душкевич Аліна

ПОНЯТТЯ ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА
В СУЧАСНИХ МЕТОДОЛОГІЧНИХ СТУДІЯХ 198

Ісапчук Юлія

ВИВЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ АФРИКАНСЬКОГО КОНТИНЕНТУ
У ЗЗСО В АСПЕКТІ МОТИВАЦІЙНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДЛІТКІВ 201

Рак Олександр

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ 204

Підгайна Світлана

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ ВИВЧЕННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СТАРШИХ КЛАСАХ 206

Сливчук Ірина

ТРУДНОЩІ У ВИВЧЕННІ СПОСОБІВ СЛОВОТВОРЕННЯ
У ЗЗСО (НА МАТЕРІАЛІ ІМЕННИКОВИХ НОВОТВОРІВ З 2014 РОКУ) 209

Цуркан Тетяна

ПРОЕКТНА МЕТОДИКА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ
ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ 211

Чухненко Аліса, Апетроаєй Віолетта

ПРАВО І МОРАЛЬ У ПРАЦЯХ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО 213

Гургіш Артем, Тичініна Альона

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ
НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ 215

Дзик Роман

ПРОБЛЕМИ БІБЛІОГРАФІЧНОГО АПАРАТУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПОСІБНИКУ
«ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХХ СТОЛІТТЯ» (ВИДАВНИЦТВО «ЦЕНТР
УЧБОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ») 217

СЕКЦІЯ: ЛІНГВІСТИКА

Бешлей Ольга

LINGUISTIC PERCEPTIONS OF UKRAINIAN REFUGEES
IN EUROPEAN MEDIA221

Бизова Анна

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ CLIMATE CHANGE
В АНГЛОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ 224

Боднар Юлія

ЛЕКСИЧНІ ЗАСОБИ ТВОРЕННЯ ГІМНУ
НА ПРИКЛАДІ «ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНИ» 226

Борисевич Христина

ДИСКУРС ВІЙНИ: ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ВІЙНИ
В УКРАЇНІ В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ 228

Виклюк Анна

КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА І АНГЛІЙСЬКА ФАХОВА МОВА231

Висовень Євгенія

МЕТАФОРИЧНА ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ДІМ
В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ 233

Єрохіна Діана

КУЛЬТУРНІ ТА ІСТОРИЧНІ ВІДМІННОСТІ У МОВЛЕННЄВІЙ ПРАКТИЦІ
МОНАРХІВ (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРШИХ ПРОМОВ
ЕЛІЗАВЕТИ II ТА ЧАРЛЬЗА III) 235

Жовтяк Владислав

АНГЛОМОВНЕ ТЕРМІНОЛОГІЧНЕ ПОЛЕ ІТ-СФЕРИ 238

Логош Ангеліна

УКРАЇНСЬКІ ПЕРЕКЛАДИ ТВОРУ ПЛАТОНА «ОБОРОНА СОКРАТА»:
ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ АСПЕКТИ 241

Матвеева Наталя

РІДНА МОВА У ТРАКТУВАННІ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ 246

Плоха Анастасія

КОЛОКАЦІЯ GENDER BIAS: КОРПУСНИЙ АНАЛІЗ 249

Стефурак Олена

ВИКОРИСТАННЯ КОРПУСІВ ДЛЯ ПЕРЕКЛАДУ СКЛАДНИХ ТЕРМІНІВ 252

Франчук Богдана

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ІНТЕНЦІЇ СПОНУКАННЯ
В МОВОТВОРЧОСТІ УЛАСА САМЧУКА 254

ПРОБЛЕМИ БІБЛІОГРАФІЧНОГО АПАРАТУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПОСІБНИКУ «ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХХ СТОЛІТТЯ» (ВИДАВНИЦТВО «ЦЕНТР УЧБОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ»)

Дзик Роман

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича (Чернівці)
r.dzyk@chnu.edu.ua

Бібліографічний апарат – важлива складова кожного навчального посібника, спрямована на формування контуру самостійної роботи студента. Варто відзначити, що навчальний посібник «Історія зарубіжної літератури ХХ століття» [1; 2; 3] володіє розлогим бібліографічним апаратом, який складається зі списку відповідних підручників і посібників, літератури до практичних занять і різного роду самостійної роботи, а також окремого підрозділу «Бібліографія». Проте недбале оформлення цього апарату може багато в чому нівелювати його допоміжні функції.

Найперше слід зауважити відсутність якогось єдиного стандарту бібліографічного опису. Особливо впадають у вічі хиби технічного характеру. Скажімо, авторів праць у посібнику приймають виділяти курсивом. Однак це може набувати такого вигляду: «Токмань Г. А. Камю: діалог письменника і філософа з іншими та із самим собою» [3, с. 315] (ініціал імені Камю перетворився на хибний ініціал по батькові Г. Л. Токмань), «Ворончук Л. Е. – М. Ремарк. Відображення життя рідного народу першої половини ХХ ст.» [с. 319], «Ворончук Л. Е. – М., Ремарк. Відображення життя» [3, с. 418] (Е. тут ініціал Ремарка, а не Ворончук), «Шахова К. Г. Белль» [3, с. 322], «Білокінь В. Передбачення Г. Веллса» [3, с. 475]. І такі приклади можна множити. Сюди ж можна додати випадки, коли два джерела зливаються в одне [3, с. 16, 443] або одне розривається на два [3, с. 381], повторення джерел в одному списку [3, с. 383, 417, 479, 480] або помилкове дублювання джерел до одного практичного заняття в іншому [3, с. 322]. Трапляється й чимало одруківок: «Дюррен. Матт» [3, с. 379], «загадки Свінкаса» [3, с. 383], «Фуєте Овехуна» [3, с. 483]. На відсутніх або зайвих комах чи крапках навіть не буду акцентувати увагу.

Ще один типовий недогляд – відсутність вказівки, що книга виходила під редакцією: «Історія американської літератури ХХ с. / Денисової Т. Н.» [3, с. 16], «Зарубежная литература к. XIX – н. XX вв. / Толмачева В. М.» [3, с. 16], «История зарубежной литературы XX в. / Михайлова Л. Г., Засурского Я. Н.» [3, с. 16]. Такий запис призводить до плутанини щодо статі Толмачева і Михайлової. Іноді у вихідних даних відсутній рік [3, с. 310] і сторінки [3, с. 314, 315, 329, 356] або навіть вихідні дані як такі: «Ромашенко Л. Крила як символ духовного злету людини // Там же» [3, с. 352]. Зворотнім прикладом є наявність вихідних даних при відсутності авторів і назв їхніх праць: «1. Всесвіт. – 1993. – № 3–4. – С. 123–124, 152–163. 2. Г. Зарубіжна література. – 2001. – № 9, № 11. – С. 7–8. 3. Ж. Всесвітня література та культура. – 2000. – № 2. – С. 23–30» [3, с. 385]. Доречно було би пояснити

у списку умовних скорочень чи примітках значення «Г.», «Ж.», «ЗЛ» і «ВЛТК», а не залишати на здогад, що це «газета», «журнал», «Зарубіжна література» і «Всесвітня література та культура».

Суттєвою проблемою бібліографічного апарату посібника є те, що одне й те саме джерело подано в різних варіантах запису. Типовий приклад: «Федоренко М. Т. Грані реальності й вигадки // К. – 1998. – С. 5–22» [3, с. 377], «Федоренко М. Т. Грані реальності й вигадки // Кобо Абе. – К. – 1998. – С. – 5–22» [3, с. 379], «Федоренко М. Т. Грані реальності й вигадки // Кобо Абе. Жінка в пісках. – К. – 1998. – С. 5–22» [3, с. 386].

Вельми поширені неточності в прізвищах та ініціалах авторів: «Андреев В. Л.» [с. 15] (правильно – Андреев В. Д.), «Михальская П. П.» [3, с. 15] і И. П. Михальская [3, с. 16] (Михальская Н. П.), «З. Г. Гражданская» [3, с. 16] (З. Т. Гражданская), «Уваров Ю. Г.» [3, с. 16] (Уваров Ю. П.), «В. Грибанов» [3, с. 349] і «В. Грибачов» [3, с. 478] (Б. Грибанов), «И. Кошкин» [3, с. 349] (И. Кашкин), «Л. Макловська» [3, с. 481] фігурує також як «Л. Маяковська» [3, с. 310], а Д. Затонський – чотири рази як «Задонський», причому одного разу як «В. Задонський» [3, с. 479]. Подекуди ініціалів узагалі немає: «Пирсон Бернард Шоу. – М., 1972» [3, с. 483].

Неприпустимими є скорочення і перекручування назв джерел. Так, назва книги В. Земскова «Габриель Гарсія Маркес» скорочена до «Маркес» [3, с. 352], «Венгеров Л. М. Зарубіжна література. Загальні огляди. 1871–1970. – К., 1971» [3, с. 16] поєднує частини назв двох різних праць Венгєрова – «Загальні питання» та «Огляди і портрети», «Испаноязычная литература стран Латинской Америки» перетворилася на «Иноязычная литература стран Латинской Америки» [3, с. 16], а «Грибанов В. Хемингуэя» і «Кошкин И. Эрнест Хемингуэя» [3, с. 443] представляють суцільні хиби. Так само неприпустимо подавати бібліографічний опис іншомовних джерел українською мовою чи сумішшю мов: «О. Вайльд. Вибрані твори. – М., 2002» [3, с. 427], «Морис Метерлінк. П'єси. – М., 1999. – 528 с.», «Світ шукань М. Метерлінка (вступна стаття Ад. Ван-Бевєра). Метерлінк. П'єси. – М., 1999. – С. 5–12» [3, с. 387] «Нагибин Ю. Син про батька // Книжное обозрение. – 1991. – 13 грудня» [3, с. 344].

Найбільші питання викликають окремі позиції літератури в рекомендаціях до виконання самостійної роботи. Це стосується драми О. Вайльда «Саломея» [3, с. 373], драми М. Метерлінка «Сліпі» [3, с. 374], роману Д. Лоуренса «Коханець леді Чаттерлей» [3, с. 376], поезій Т. С. Еліота [3, с. 376], з якими запропоновано знайомитися в російських виданнях, ігноруючи при цьому наявні українські переклади.

Проблеми бібліографічного апарату, виявлені при доволі побіжному його огляді, могли би бути легко усунуті при черговому перевиданні посібника. Наразі ж, як засвідчує вже третє його видання, я змушений повторити свій висновок щодо іншого посібника цього ж видавництва, що всі ці проблеми «не усуваються, а лише тиражуються в кожному наступному перевиданні» [4, с. 127].

Список використаних джерел

1. Давиденко Г., Стрельчук Г., Гричаник Н. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 504 с.
2. Давиденко Г., Стрельчук Г., Гричаник Н. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 488 с.
3. Давиденко Г., Стрельчук Г., Гринчак Н. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : навч. посіб. 3-тє вид. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 488 с.
4. Дзик Р. Проблеми бібліографічного апарату в навчальному посібнику «Історія новітньої зарубіжної літератури» (видавництво «Центр учбової літератури»). *«Платон мені друг, але істина дорожча»: теоретико-практичні та методологічні аспекти розвитку сучасних гуманітарних наук* : зб. матеріалів Всеукраїнської молодіжної конференції (2–3 березня 2023 року, м. Чернівці). Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2023. С. 126–127.